T003 A HÀM III 27-Kinh Phạm Chí Đà Nhiên

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH THUÛY DUÏ 1

27. KINH PHAÏM CHÍ ÑAØ-NHIEÂN1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi thaønh Vöông xaù trong röøng Truùc, vöôøn Ca-lan-ña, cuøng chuùng Ñaïi Tyø-kheo an cö muøa möa. Baáy giôø Toân giaû Xaù-leâ Töû ñang ôû nöôùc Xaù-veä cuõng an cö muøa möa. Luùc aáy, coù moät Tyø-kheo ôû thaønh Vöông xaù, sau khi traûi qua ba thaùng an cö muøa möa xong, vaù söûa laïi caùc y, roài xeáp y, oâm baùt töø thaønh Vöông xaù ñi ñeán nöôùc Xaù-veä, ôû trong röøng Thaéng laâm, vöôøn Caáp coâ ñoäc. Tyø-kheo aáy ñi ñeán choã Toân giaû Xaù-leâ Töû, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân roài ngoài sang moät beân. Toân giaû Xaù-leâ Töû hoûi: “Naøy Hieàn giaû, Theá Toân an cö taïi thaønh Vöông xaù. Thaùnh theå coù ñöôïc an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng khoâng?” Vò Tyø-kheo ñaùp: “Thaät vaäy, baïch Toân giaû Xaù-leâ Töû. Theá Toân an cö taïi thaønh Vöông xaù. Thaùnh theå ñöôïc an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi vaø khí löïc bình thöôøng”. Laïi hoûi: “Naøy Hieàn giaû, ñaïi chuùng Tyø-kheo vaø ñaïi chuùng Tyø-kheo-ni an cö muøa möa taïi thaønh Vöông xaù; Thaùnh theå coù ñöôïc an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng khoâng? Coù thöôøng xuyeân thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø mong muoán ñöôïc nghe phaùp khoâng?” Ñaùp: “Thaät vaäy, baïch Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñaïi chuùng Tyø-kheo vaø ñaïi chuùng Tyø-kheo-ni an cö muøa möa taïi thaønh Vöông xaù; Thaùnh theå an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng. Coù thöôøng xuyeân thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø mong muoán ñöôïc nghe phaùp”. Laïi hoûi: “Naøy Hieàn giaû, chuùng Öu-baø-taéc vaø chuùng Öu-baø-di truù taïi thaønh Vöông xaù, thaân theå coù ñöôïc an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng khoâng? Coù thöôøng xuyeân thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø mong muoán ñöôïc nghe phaùp khoâng?” Ñaùp: “Thaät vaäy, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Chuùng Öu-baø-taéc vaø chuùng Öu-baø-di truù taïi thaønh Vöông xaù, thaân theå coù ñöôïc an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng. Coù thöôøng xuyeân thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø mong muoán ñöôïc nghe phaùp”. Laïi hoûi:

1. Töông ñöông Paøli: M.97. Dhaønaójaøni-suttam.

KINH THUÛY DUÏ

“Naøy Hieàn giaû, taát caû caùc Sa-moân, Phaïm chí dò hoïc an cö muøa möa taïi thaønh Vöông xaù, thaân theå coù ñöôïc an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng khoâng? Coù thöôøng xuyeân thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø mong muoán ñöôïc nghe phaùp khoâng?” Traû lôøi raèng: “Thaät vaäy, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, taát caû caùc Sa-moân, Phaïm chí dò hoïc an cö

muøa möa taïi thaønh Vöông xaù, thaân theå coù ñöôïc an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng. Coù thöôøng xuyeân thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø mong muoán ñöôïc nghe phaùp". Laïi hoûi raèng: "Naøy Hieàn giaû, taïi thaønh Vöông xaù coù moät Phaïm chí teân laø Ñaø-nhieân2, voán laø baïn cuûa toâi tröôùc kia toâi chöa xuaát gia3; Hieàn giaû coù bieát vò aáy khoâng?" Traû lôøi raèng: "Thöa coù bieát". Laïi hoûi raèng: "Hieàn giaû, Phaïm chí Ñaø-nhieân ôû thaønh Vöông xaù, thaân theå coù ñöôïc an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng khoâng? Coù thöôøng xuyeân thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø mong muoán ñöôïc nghe phaùp khoâng?" Ñaùp: "Toân giaû Xaù-leâ Töû, Phaïm chí Ñaø-nhieân ôû thaønh Vöông xaù thaân theå an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng, nhöng khoâng muoán thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø khoâng öa nghe phaùp". "Vì sao theá?" "Toân giaû Xaù-leâ Töû, Phaïm chí Ñaø-nhieân khoâng tinh taán, phaïm vaøo caùc caám giôùi. OÂng aáy döïa theá vua ñeå doái gaït4 caùc Phaïm chí, cö só; döïa theá caùc Phaïm chí, cö só ñeå doái gaït vua5". Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài, vaø ba thaùng an cö muøa möa ôû nöôùc Xaù-veä ñaõ qua, sau khi vaù söûa caùc y, ngaøi xeáp y, oâm baùt töø nöôùc Xaù-veä ñi ñeán thaønh Vöông xaù, ôû trong röøng Truùc, vöôøn Ca-lan-ña. Baáy giôø ñeâm ñaõ qua, vaøo luùc saùng sôùm, Toân giaû Xaù-leâ Töû, khoaùc y, oâm baùt vaøo thaønh Xaù-veä laàn löôït ñi khaát thöïc. Sau khi khaát thöïc xong, ngaøi ñi ñeán nhaø cuûa Phaïm chí Ñaø-nhieân. Luùc aáy, Phaïm chí Ñaø-nhieân töø nhaø ñi ra, ñeán beân bôø suoái, ñang haønh haï cö daân6. Phaïm chí Ñaø-nhieân töø xa troâng thaáy Toân giaû Xaù-leâ Töû, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch vai söûa aùo, chaép tay höôùng ñeán Toân giaû giaû Xaù-leâ Töû maø taùn thaùn raèng:

2. Ñaø-nhieân Paøli: Dhaønaójaøna (cuõng vieát, Dhanaójaøni). 3. Paøli: Taòñulapaølidvaøraøya Dhaønaójaøni naøma brahmaòo atthi, "ôû Taòñulapaølidvaøra coù moät ngöôøi Baø-la- moân teân laø Dhaønaójaøni"; khoâng noùi söï kieän laø baïn cuõ. 4. Haùn: khi cuoáng Paøli: raøjaønaöï nissaøya braøhmaòagahapatike vilumpati, "döïa theá vua cöôùp boùc caùc Baø-la-moân vaø gia chuû". 5. Paøli theâm chi tieát: Vôï tröôùc cuûa oâng laø ngöôøi coù tín taâm, töø gia ñình coù tín taâm (saddhaø saddhaøkulaø aøtìtaø), coøn baø vôï sau thì khoâng. 6. Haùn: khoå trò cö daân Paøli: tena kho pana samayena Dhanaójaøni braøhmaòo bahinagare gaøvo goæehe dohapeti, "Luùc baáy giôø Baø-la-moân Dhanaójaøni ñang sai ngöôøi vaét söõa boø trong chuoàng boø ôû ngoaøi thaønh".

KINH THUÛY DUÏ 3

"Kính chaøo Xaù-leâ Töû, ñaõ laâu laém roài Xaù-leâ Töû khoâng ñeán ñaây". Roài Phaïm chí Ñaø-nhieân, vôùi loøng cung kính, oâm Toân giaû Xaù-leâ Töû dìu vaøo nhaø, traûi giöôøng ñeïp maø môøi ngoài. Toân giaû Xaù-leâ Töû lieàn ngoài treân giöôøng ñoù. Phaïm chí Ñaø-nhieân thaáy Toân giaû Xaù-leâ Töû ñaõ ngoài xuoáng, lieàn böng moät caùi chaäu söõa baèng vaøng7 môøi Toân giaû Xaù-leâ Töû aên. Toân giaû Xaù-leâ Töû noùi: "Thoâi, thoâi, Ñaø-nhieân, chæ trong loøng vui laø ñuû". Phaïm chí Ñaø-nhieân laëp laïi ba laàn môøi aên. Toân giaû Xaù-leâ Töû cuõng ba laàn noùi

raèng: “Thoâi, thoâi, Ñaø-nhieân, chæ trong loøng vui laø ñuû”. Luùc ñoù Phaïm chí Ñaø-nhieân noùi raèng: “Xaù-leâ Töû, côù gì vaøo nhaø nhö theá naøy maø chaúng chòu aên?” Ñaùp: “Naøy Ñaø-nhieân, oâng khoâng tinh taán laïi phaïm vaøo caùc giôùi caám. Döïa theá vaøo vua ñeå doái gaït Phaïm chí, Cö só; döïa theá Phaïm chí, Cö só ñeå doái gaït vua”. Phaïm chí Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Xaù-leâ Töû, neân bieát, nay toâi coøn soáng taïi gia, laáy gia nghieäp laøm boån phaän. Toâi coøn phaûi lo cho mình ñöôïc an oån, cung caáp cha meï, saên soùc vôï con, cung caáp noâ tyø, phaûi noäp thueá cho vua, thôø töï thieân thaàn, cuùng teá toå tieân, vaø coøn phaûi boá thí cho caùc Sa-moân, Phaïm chí ñeå sau naøy coøn ñöôïc sanh leân caùc coõi trôøi, mong ñöôïc tröôøng thoï, ñöôïc quaû baùo an laïc. Xaù-leâ Töû, caùc vieäc aáy khoâng theå naøo boû ñi, moät möïc theo ñuùng phaùp”. Baáy giôø Toân giaû Xaù-leâ Töû baûo raèng: “Naøy Ñaø -nhieâ n, nay toâ i hoû i oân g, tuø y theo söï hieå u bieát maø traû lôøi. Phaï m chí Ñaø - nhieân, oâng nghó theá naøo ? Neáu coù ngöôø i vì cha meï maø taïo caùc vieäc aùc ; vì taïo aùc neâ n khi thaân hoaï i maï ng chung, ñi thaún g vaøo coõ i aùc , sanh vaøo ñòa nguï c. Sanh vaø o ñòa nguïc roài, khi nguïc toá t baé t troù i haø nh haï raá t khoå sôû, ngöôøi aá y höôù ng veà phía nguïc toá t maø noù i theá naøy: ‘Nguïc toá t, haõy bieát cho, chôù haøn h haï toâ i. Vì sao theá? Toâ i ñaõ vì cha meï taïo caùc nghieäp aù c’. Theá naøo , Ñaø -nhieân , ngöôø i aáy coù theå naøo töø nguï c toá t maø thoaù t khoûi söï khoå sôû aáy khoân g?” Phaïm chí Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Khoâng theå”. Laïi hoûi: “Naøy Ñaø-nhieân, oâng nghó theá naøo? Neáâu coù ngöôøi vì vôï con maø taïo caùc vieäc aùc, vì taïo aùc neân khi thaân hoaïi maïng chung, ñi thaúng vaøo coõi aùc, sanh vaøo ñòa nguïc. Sanh vaøo ñòa nguïc roài, khi nguïc toát baét troùi haønh haï raát khoå sôû, ngöôøi aáy höôùùng veà phía nguïc toát maø noùi theá naøy: ‘Nguïc toát, haõy bieát cho, chôù haønh haï toâi. Vì sao theá? Toâi ñaõ vì vôï con taïo caùc nghieäp aùc’. Theá naøo, Ñaø-nhieân, ngöôøi aáy coù theå naøo töø nguïc toát maø thoaùt khoûi söï khoå sôû aáy khoâng?” Phaïm chí Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Khoâng theå”. Laïi hoûi: “Naøy Ñaø-nhieân, oâng nghó theá naøo? Neáâu coù ngöôøi vì noâ tyø maø taïo caùc vieäc aùc, vì taïo aùc neân khi thaân hoaïi maïng chung, ñi thaúng vaøo coõi aùc, sanh vaøo ñòa nguïc. Sanh vaøo ñòa nguïc roài, khi nguïc toát baét troùi haønh haï raát khoå sôû, ngöôøi aáy höôùùng veà phía nguïc toát maø noùi theá naøy: ‘Nguïc toát, haõy bieát cho, chôù haønh haï toâi. Vì sao theá? Toâi ñaõ vì noâ tyø taïo caùc

7. Haùn: kim taùo quaùn Paøli: chæ noùi môøi uoáng söõa.

KINH THUÛY DUÏ

nghieäp aùc’. Theá naøo, Ñaø-nhieân, ngöôøi aáy coù theå naøo töø nguïc toát maø thoaùt khoûi söï khoå sôû aáy khoâng?” Phaïm chí Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Khoâng theå”. Laïi hoûi: “Naøy Ñaø-nhieân, oâng nghó theá naøo? Neáâu coù ngöôøi vì quoác vöông, vì thieân thaàn, vì toå tieân, vì Sa-moân, Phaïm chí maø taïo caùc vieäc aùc, vì taïo aùc neân khi thaân hoaïi maïng chung, ñi thaúng vaøo coõi aùc, sanh vaøo ñòa nguïc. Sanh vaøo ñòa nguïc roài, khi nguïc toát baét troùi haønh haï raát khoå sôû, ngöôøi aáy höôùùng veà phía nguïc toát maø noùi theá naøy: ‘Nguïc toát, haõy bieát

cho, chôù haønh haï toâi. Vì sao theá? Toâi ñaõ vì quoác vöông, vì thieân thaàn, vì toå tieân, vì Sa-moân, Phaïm chí maø taïo caùc nghieäp aùc'. Theá naøo, Ñaø-nhieân, ngöôøi aáy coù theå naøo töø nguïc toát maø thoaùt khoûi söï khoå sôû aáy khoâng?" Phaïm chí Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: "Khoâng theå". "Naøy Ñaø-nhieân, moät toäc taùnh töû8, vaãn coù theå nhö phaùp, nhö nghieä p , nhö coâ n g ñöù c 9 maø laø m ra tieà n cuû a , ñeå toâ n troï n g kính phuï n g, hieá u döôõ n g cha meï , laø m caù c vieä c phöôùc ñöùc chôù chaú n g gaâ y nghieä p aù c . Naøy Ñaø-nhieân, neáu moät toäc taùnh töû nhö phaùp, nhö nghieäp, nhö coâng ñöùc, maø laøm ra tieàn cuûa, ñeå toân troïng, kính phuïng, hieáu döôõng cha meï, laøm caùc vieäc phöôùc ñöùc chôù chaúng gaây nghieäp aùc. Ñaø-nhieân, neáu moät toäc taùnh töû nhö phaùp, nhö nghieäp, nhö coâng ñöùc maø laøm ra tieàn cuûa, ñeå toân troïng kính phuïng, hieáu döôõng cha meï, laøm caùc vieäc phöôùc ñöùc chôù chaúng gaây nghieäp aùc, ngöôøi aáy ñöôïc cha meï thöông yeâu vaø noùi theá naøy: 'Mong cho con ñöôïc maïnh khoûe, soáng laâu voâ cuøng. Vì sao theá? Vì ta nhôø con neân ñöôïc an oån khoaùi laïc'. Naøy Ñaø-nhieân, neáu ngöôøi naøo ñöôïc cha meï thöông yeâu raát möïc, ñöùc ngöôøi ñoù ngaøy caøng taêng theâm, khoâng bao giôø suy giaûm. "Naøy Ñaø-nhieân, moät toäc taùnh töû, vaãn coù theå nhö phaùp, nhö nghieäp, nhö coâng ñöùc maø laøm ra tieàn cuûa, yeâu thöông vaø saên soùc vôï con, laøm caùc nghieäp phöôùc ñöùc chôù chaúng gaây nghieäp aùc. "Naøy Ñaø-nhieân, neáu moät toäc taùnh töû nhö phaùp, nhö nghieäp, nhö coâng ñöùc, maø laøm ra tieàn cuûa, yeâu thöông vaø saên soùc vôï con, laøm caùc nghieäp phöôùc ñöùc chôù chaúng gaây nghieäp aùc, thì ngöôøi aáy ñöôïc vôï con toân troïng, vaø noùi theá naøy: 'Mong cho toân tröôûng ñöôïc maïnh khoûe, soáng laâu voâ cuøng. Vì sao theá? Vì chuùng toâi nhôø toân tröôûng neân ñöôïc an oån khoaùi laïc'. Naøy Ñaø-nhieân, neáu ngöôøi naøo ñöôïc vôï con toân troïng raát möïc, ñöùc ngöôøi ñoù ngaøy caøng taêng theâm, khoâng bao giôø suy giaûm. "Naøy Ñaø-nhieân, moät toäc taùnh töû, vaãn coù theå nhö phaùp, nhö nghieäp, nhö coâng ñöùc maø laøm ra tieàn cuûa, yeâu thöông, chu caáp vaø saên soùc noâ tyø, laøm caùc nghieäp phöôùc ñöùc chôù chaúng gaây nghieäp aùc. "Naøy Ñaø-nhieân, neáu moät toäc taùnh töû nhö phaùp, nhö nghieäp, nhö coâng ñöùc, maø laøm ra tieàn cuûa, yeâu thöông, chu caáp vaø saên soùc noâ tyø, laøm caùc nghieäp phöôùc ñöùc chôù chaúng gaây nghieäp aùc, thì ngöôøi aáy ñöôïc noâ tyø toân troïng, vaø noùi theá naøy: 'Mong cho ñaïi gia ñöôïc maïnh khoûe, soáng laâu voâ cuøng. Vì sao theá? Vì chuùng toâi nhôø ñaïi gia neân ñöôïc an oån'. Naøy Ñaø-

8. Haùn: toäc taùnh töû Paøli: kulaputta, thieän gia nam töû, hay thieän nam töû, ngöôøi thuoäc moät trong boán giai caáp. 9. Haùn: nhö phaùp nhö nghieäp nhö coâng ñöùc Paøli: Sahetukaø dhammikaø kammantaø: nhöõng ngheà nghieäp ñuùng phaùp, coù nhaân.

KINH THUÛY DUÏ 5

nhieân, neáu ngöôøi naøo ñöôïc noâ tyø toân troïng raát möïc, ñöùc ngöôøi ñoù ngaøy caøng taêng theâm, khoâng bao giôø suy giaûm. "Naøy Ñaø-nhieân, moät toäc taùnh töû, vaãn coù theå nhö phaùp, nhö nghieäp, nhö coâng ñöùc maø laøm ra tieàn cuûa,

toân troïng cuùng döôøng caùc vò Sa-moân, Phaïm chí, laøm caùc nghieäp phöôùc ñöùc chôù chaúng gaây nghieäp aùc. “Naøy Ñaø-nhieân, neáu moät toäc taùnh töû nhö phaùp, nhö nghieäp, nhö coâng ñöùc, maø laøm ra tieàn cuûa, toân troïng cuùng döôøng caùc vò Sa-moân, Phaïm chí, laøm caùc nghieäp phöôùc ñöùc chôù chaúng gaây nghieäp aùc, thì ngöôøi aáy ñöôïc caùc Sa-moân, Phaïm chí yeâu meán raát möïc, vaø noùi theá naøy: ‘Mong cho thí chuû ñöôïc maïnh khoûe, soáng laâu voâ cuøng. Vì sao theá? Vì chuùng toâi nhôø thí chuû neân ñöôïc an höôûng khoaùi laïc’. Naøy Ñaø-nhieân, neáu ngöôøi naøo ñöôïc caùc Sa- moân, Phaïm chí yeâu meán raát möïc, ñöùc ngöôøi ñoù ngaøy caøng taêng theâm, khoâng bao giôø suy giaûm”. Baáy giôø Phaïm chí Ñaø-nhieân lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch vai söûa aùo, chaép tay höôùng veà phía Xaù-leâ Töû thöa raèng: “Thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, toâi coù ngöôøi vôï yeâu teân laø Ñoan Chaùnh10. Toâi vì say meâ noù neân ñaõ buoâng lung, taïo quaù nhieàu aùc nghieäp toäi loãi. Thöa Toân giaû Xaù-leâ Töûû, baét ñaàu töø ñaây toâi boû ngöôøi vôï Ñoan Chaùnh kia, xin quy y vôùi Toân giaû Xaù-leâ Töû”. Toân giaû Xaù-leâ Töû traû lôøi raèng: “Naøy Ñaø-nhieân, oâng chôù quy y toâi. OÂng neân quy y nôi Phaät laø Ñaáng maø toâi quy y”. Phaïm chí Ñaø-nhieân thöa raèng: “Thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, töø hoâm nay toâi xin quy y Phaät, Phaùp vaø Chuùng Tyø-kheo. Cuùi mong Toân giaû Xaù-leâ Töû nhaän toâi laøm Öu-baø-taéùc cuûa Phaät; troïn ñôøi xin töï quy y cho ñeán maïng chung”. Theá roài Toân giaû Xaù-leâ Töû thuyeát phaùp cho Phaïm chí Ñaø-nhieân, khuyeân baûo, khích leä, thaønh töïu hoan hyû. Sau khi duøng voâ löôïng phöông tieän ñeå thuyeát phaùp khuyeân baûo, khích leä, thaønh töïu hoan hyû. Ngaøi lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñi ñeán thaønh Vöông xaù. ÔÛ ñaây ñöôïc vaøi ngaøy, ngaøi xeáp y, oâm baùt rôøi thaønh Vöông xaù ra ñi, ñeán Nam sôn11, truï trong röøng Thi-nhieáp-hoøa12, thuoäc phía Baéc thoân Nam sôn. Baáy giôø coù moät vò Tyø-kheo ñi ñeán thaønh Vöông xaù. ÔÛ ñaây ñöôïc vaøi ngaøy, xeáp y oâm baùt töø thaønh Vöông xaù ra ñi, ñeán Nam sôn cuõng truï trong röøng Thi-nhieáp-hoøa, thuoäc phía Baéc thoân Nam sôn. Roài vò Tyø-kheo aáy ñi ñeán choã Toân giaû Xaù-leâ Töû, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân roài ngoài sang moät beân. Toân giaû Xaù-leâ Töû hoûi raèng: “Hieàn giaû töø nôi naøo tôùi ñaây vaø du haønh ôû ñaâu?” Tyø-kheo aáy traû lôøi raèng: “Baïch Toân giaû Xaù-leâ Töû, toâi töø thaønh Vöông xaù ñi ñeán ñaây vaø du haønh ôû thaønh Vöông xaù”. Laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû ngaøi coù bieát Phaïm chí Ñaø-nhieân ôû thaønh Vöông xaù, voán laø baïn cuûa toâi xöa kia luùc toâi chöa xuaát gia khoâng?”

10. Baûn Paøli khoâng noùi teân ngöôøi vôï. Söï meâ hoaëc naøy, trong baûn Paøli, laø lôøi töôøng thuaät cuûa vò Tyø-kheo maø ngaøi Xaù-lôïi-phaát hoûi thaêm caùc tin töùc chöù khoâng phaûi laø lôøi töï thuù cuûa Ñaø-nhieân. 11. Nam sôn Paøli: Dakkhiòagiri, moät ngoïn nuùi ôû phía Nam thaønh Vöông xaù. 12. Röøng caây siösapa; xem caùc cht. treân. Nam sôn Baéc thoân vaø Thi-nhieáp-hoøa laâm: khoâng roõ caùc ñòa danh naøy.

KINH THUÛY DUÏ

“Thöa coù bieát”. Laïi hoûi raèng: “Naøy hieàn giaû, Phaïm chí Ñaø-nhieân ôû thaønh Vöông xaù, thaân theå coù ñöôïc an khang khoûe maïnh, khoâng beänh taät, ñi laïi thoaûi maùi, khí löïc bình thöôøng vaø coù thöôøng thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø mong muoán ñöôïc nghe phaùp khoâng?” Traû lôøi raèng: “Baïch Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Phaïm chí Ñaø-nhieân thöôøng ñeán thaêm vieáng Ñöùc Phaät vaø mong muoán ñöôïc nghe phaùp; nhöng khoâng ñöôïc khoûe maïnh, khí löïc daàn daàn suy yeáu. Vì sao vaäy? Baïch Toân giaû Xaù-leâ Töû, hieän giôø Phaïm chí Ñaø-nhieân mang taät beänh raát khoán khoå, nguy hieåm khoân chöøng, do ñoù coù theå maïng chung”. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe xong lôøi aáy, lieàn xeáp y oâm baùt rôøi Nam sôn ra ñi, ñeán thaønh Vöông xaù, truù trong röøng Truùc, vöôøn Ca-lan-ña. Baáy giôø ñeâm ñaõ qua, vaøo luùc saùng sôùm, Toân giaû Xaù-leâ Töû khoaùc y, oâm baùt ñi ñeán nhaø Phaïm chí Ñaø-nhieân. Phaïm chí Ñaø-nhieân töø ñaèng xa troâng thaáy Toân giaû Xaù-leâ Töû ñi ñeán, muoán rôøi giöôøng ñöùng daäy. Toân giaû Xaù- leâ Töû thaáy Phaïm chí Ñaø-nhieân muoán rôøi giöôøng ñöùng daäy, lieàn ngaên oâng aáy raèng: “Naøy Phaïm chí Ñaø-nhieân, oâng cöù naèm, ñöøng ñöùng daäy. Ñaõ coù giöôøng khaùc ñaây, roài toâi seõ ngoài rieâng”. Baáy giôø Toân giaû Xaù-leâ Töû lieàn ngoài xuoáng giöôøng aáy, roài baûo raèng: “Hoâm nay beänh tình ra sao? AÊn uoáng ñöôïc nhieàu ít? Söï ñau ñôùn bôùt daàn, khoâng ñeán noãi taêng theâm chaêng?” Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Beänh tình con raát laø khoán ñoán, aên uoáng chaúng ñöôïc gì caû; ñau ñôùn chæ taêng theâm maø khoâng thaáy giaûm bôùt tí naøo. Thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, gioáng nhö ngöôøi löïc só ñem con dao beùn nhoïn ñaâm vaøo ñaàu, chæ sanh söï khoán khoå quaù möùc thoâi. Ñaàu con hoâm nay cuõng nhöùc nhoái gioáng nhö vaäy. Thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, cuõng nhö löïc só laáy sôïi daây thöøng chaét ñem quaán rieát chung quanh ñaàu, chæ sanh söï khoán khoå quaù möùc. Ñaàu con hoâm nay cuõng nhöùc nhoái gioáng nhö vaäy. Thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, cuõng nhö ngöôøi moå traâu, ñem con dao beùn moå buïng traâu, chæ sanh söï ñau ñôùn quaù möùc. Buïng con hoâm nay cuõng quaën ñau gioáng nhö vaäy. Thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, cuõng nhö hai löïc só baét moät ngöôøi oám yeáu ñem nöôùng treân ngoïn löûa, chæ sanh ra söï ñau khoå ñeán cuøng cöïc. Thaân theå con hoâm nay ñau ñôùn, caû mình sanh ra khoå sôû, chæ taêng theâm chôù khoâng giaûm bôùt; cuõng gioáng nhö vaäy”. Toân giaû Xaù-leâ Töû baûo raèng: “Naøy Ñaø-nhieân, baây giôø toâi hoûi oâng, tuøy söï hieåu bieát maø oâng traû lôøi. Naøy Phaïm chí Ñaø-nhieân, ñòa nguïc vaø suùc sanh, nôi naøo toát ñeïp hôn?” Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Suùc sanh toát ñeïp hôn”. Laïi hoûi raèng: “Naøy Ñaø-nhieân, suùc sanh vaø ngaï quæ, loaøi naøo toát ñeïp hôn?” Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Ngaï quæ toát ñeïp hôn”. Laïi hoûi raèng: “Naøy Ñaø-nhieân, ngaï quæ vaø loaøi ngöôøi, loaøi naøo toát ñeïp hôn?” Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Loaøi ngöôøi toát ñeïp hôn”. Laïi hoûi raèng:

KINH THUÛY DUÏ 7

“Naøy Ñaø-nhieân, ngöôøi vaø Töù vöông thieân, coõi naøo toát ñeïp hôn?” Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Töù thieân vöông toát ñeïp hôn”. Laïi hoûi raèng: Naøy Ñaø-nhieân, Töù vöông thieân vaø Tam thaäp tam thieân, coõi naøo toát ñeïp? Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: “Tam thaäp tam thieân toát ñeïp hôn”. Laïi hoûi raèng: “Tam thaäp tam thieân

vôùi Dieäm ma thieân coõi naøo toát ñeïp hôn?" Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: "Dieäâm ma thieân toát ñeïp hôn." Laïi hoûi raèng: "Naøy Ñaø-nhieân, Dieäâm ma thieân vôùi Ñaâu-suaát-ñaø thieân, coõi naøo toát ñeïp hôn?" Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: "Ñaâu-suaát-ñaø thieân toát ñeïp hôn". Laïi hoûi raèng: "Naøy Ñaø-nhieân, Ñaâu-suaát-ñaø thieân vôùi Hoùa laïc thieân coõi naøo toát ñeïp hôn?" Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: "Hoùa laïc thieân toát ñeïp hôn". Laïi hoûi raèng: "Naøy Ñaø-nhieân, Hoùa laïc thieân vôùi Tha hoùa laïc thieân, coõi naøo toát ñeïp hôn?" Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: "Naøy Ñaø-nhieân, Tha hoùa laïc thieân vôùi Phaïm thieân coõi naøo toát ñeïp hôn?" Ñaø-nhieân traû lôøi raèng: "Phaïm thieân laø toát ñeïp hôn caû. Phaïm thieân laø toái thaéng". Toân giaû Xaù-leâ Töû baûo raèng: "Ñöùc Theá Toân laø baäc tri kieán, laø Nhö Lai, Voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc, coù noùi veà boán Phaïm thaát13. Neáu moät toäc taùnh nam töû hay moät toäc taùnh nöõ naøo tu taäp nhieàu, ñoaïn duïc, xaû nieäm töôûng veà duïc, khi thaân hoaïi maïng chung seõ sanh leân coõi Phaïm thieân. Nhöõng gì laø boán? "Naøy Ñaø-nhieân, Thaùnh ñeä töû ña vaên coù taâm caâu höõu vôùi töø, bieán maõn moät phöông, thaønh töïu vaø an truï. Cuõng vaäy, vôùi hai, ba boán phöông, töù duy vaø thöôïng haï, thaáu khaép taát caû, taâm caâu höõu vôùi töø, khoâng keát, khoâng oaùn, khoâng saân haän, khoâng naõo haïi, bao la, quaûng ñaïi, voâ löôïng, kheùo tu taäp, bieán maõn khaép taát caû theá gian, thaønh töïu vaø an truï. Cuõng vaäy, taâm caâu höõu vôùi bi, hyû; vôùi xaû, bieán maõn moät phöông, thaønh töïu vaø an truï. Cuõng vaäy, vôùi hai, ba boán phöông, töù duy vaø thöôïng haï, thaáu khaép taát caû, taâm caâu höõu vôùi töø, khoâng keát, khoâng oaùn, khoâng saân haän, khoâng naõo haïi, bao la, quaûng ñaïi, voâ löôïng, kheùo tu taäp, bieán maõn khaép taát caû theá gian, thaønh töïu vaø an truï. Ñaø-nhieân, ñoù laø Ñöùc Theá Toân, laø Baäc Tri Kieán, laø Nhö Lai, Voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc, coù noùi veà boán Phaïm thaát. Neáu moät toäc taùnh nam töû hay moät toäc taùnh nöõ naøo tu taäp nhieàu, ñoaïn duïc, xaû nieäm töôûng veà duïc, khi thaân hoaïi maïng chung seõ sanh leân coõi

13. Phaïm thaát hay Phaïm truù Paøli: Brahmavihaøra, ñôøi soáng (coù phaåm tính) nhö Phaïm thieân, hay soáng chung vôùi Phaïm thieân. Baûn Paøli: Brahmaøòaö... Sahavyataøya maggaö desessaømi, "Ta seõ noùi veà con ñöôøng daãn ñeán coïng truù vôùi Phaïm thieân".

KINH THUÛY DUÏ

Phaïm thieân". Baáy giôø , sau khi giaù o hoù a cho Ñaø -nhieâ n , noù i veà phaù p Phaï m thieâ n , Toâ n giaû Xaù- leâ Töû töø choã ngoà i ñöù n g daä y maø ñi. Toâ n giaû Xaù -leâ Töû töø thaø n h Vöông xaù ñi, chöa ñeán Truù c laâ m vöôø n Ca-lan-ña, ñang nöû a ñöôø n g aá y , Phaï m chí Ñaø -nhieâ n do tu taäp boán Phaï m thaá t, ñoaï n duï c , xaû duï c nieä m , thaâ n hoaï i maï n g chung sanh leâ n coõ i Phaï m thieân . Baáy giôø Ñöùc Theá Toân ñang thuyeát phaùp cho voâ löôïng ñaïi chuùng ñang vaây quanh tröôùc sau. Ñöùc Theá Toân thaáy Toân giaû Xaù-leâ Töû töø ñaøng xa ñi tôùi, noùi vôùi caùc thaày Tyø-kheo raèng: "Tyø-kheo Xaù -leâ Töû laø baä c thoâ ng tueä, toác tueä, tieäp tueä, lôï i tueä , quaûng tueä, thaâm tueä, xuaát yeá u tueä, minh ñaït

tueä , bieän taøi tueä14; Tyø -kheo Xaù-leâ Töû ñaõ thaønh töïu thaät tueä. Tyø-kheo Xaù-leâ Töû ñaõ giaùo hoùa Phaïm chí Ñaø-nhieân, noùi veà Phaïm thieân roài môùi veà ñaây. Neáu laïi giaùo hoùa cao hôn nöõa thì ngöôøi kia mau bieát phaùp, nhö phaùp15". Baáy giôø Toân giaû Xaù-leâ Töû ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân roài ngoài sang moät beân. Ñöùc Theá Toân baûo raèng: "Naøy Xaù-leâ Töû, vì sao oâng khoâng giaùo hoùa Phaïm chí Ñaø-nhieân baèng moät phaùp cao hôn Phaïm thieân? Neáu oâng giaùo hoùa cao hôn thì ngöôøi kia seõ mau bieát phaùp, nhö phaùp". Toân giaû Xaù-leâ Töû thöa raèng: "Baïch Theá Toân, caùc Phaïm chí töø laâu ñôøi aùi tröôùc Phaïm thieân, öa thích Phaïm thieân, cho Phaïm thieân laø roát raùo, Phaïm thieân laø toân quyù, thaät coù Phaïm thieân laø Phaïm thieân cuûa ta. Do ñoù, baïch Theá Toân, neân con ñaõ giaùo hoùa nhö vaäy". Phaät thuyeát nhö vaäy. Toân giaû Xaù-leâ Töû vaø voâ löôïng traêm nghìn ñaïi chuùng, sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

14. Haùn: thoâng tueä, toác tueä, tieäp tueä, lôïi tueä, quaûng tueä, thaâm tueä, xuaát yeáu tueä, minh ñaït tueä, bieän taøi tueä
Baûn Paøli
ôû ñaây khoâng noùi caùc ñaëc ñieåm trí tueä cuûa ngaøi Xaù-lôïi-phaát, nhöng coù theå tìm thaáy ñoaïn töông ñöông M.iii, tr, 25: Paòñito (tueä thoâng baùc), mahaøpaõnno (ñaïi tueä), javanapaõnno (tueä nhaïy beùn), tikkhapaõnno (tueä saéc beùn), nibbedhikapaõnno (tueä saâu saéc). 15. Haùn: tri phaùp nhö phaùp thöôøng gaëp trong baûn Haùn dòch naøy, maø töông ñöông Paøli
thöôøng laø dhamma-anudhamma, phaùp vaø tuøy phaùp töùc nhöõng yeáu toá phuï thuoäc phaùp. Ñoaïn vaên naøy, Paøli töông ñöông: (...) sati uttarikaraòiye hine Brahmaloke patiæaehaøpetvaø ..., "trong khi coù phaùp cao hôn nöõa caàn chöùng, nhöng laïïi xaùc laäp ôû Phaïm thieân giôùi..."

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.